

OTOİMMÜN DERMATOZLAR

DOI: 10.37609/akya.3747.c375

BÖLÜM 68

Gülşah AKGÜL¹
Mahsum BAŞAK²

1. GİRİŞ

Otoimmün hastalıklar, bağışıklık sisteminin kendi dokularını ve organlarını antijen olarak algılaması ve bunlara karşı antikor yanıtı geliştirmesi sonucu ortaya çıkan karmaşık hastalıklardır. Normalde bağışıklık sistemi kendi hücrelerine karşı tolerans gösterir, ancak bu toleransın bozulması otoimmün reaksiyonlara yol açar.

Bu hastalıklar, kedi ve köpeklerde deri, eklemler, kaslar, kan hücreleri, tiroit ve sinir sistemi gibi birçok organ ve sistemi etkileyebilir. Otoimmün hastalıkların ortaya çıkışında genetik yatkınlık, çevresel faktörler, enfeksiyonlar ve immünolojik bozukluklar gibi çeşitli unsurlar rol oynar.

Erken tanı ve uygun tedavi ile otoimmün hastalıklar yönetilebilir; ancak, bu hastalıkların progresif doğası nedeniyle düzenli takip büyük önem taşır.

2. PEMFIGUS KOMPLEKSİ

Pemfigus kompleksi, kedi ve köpeklerde bağışıklık sisteminin, hücreler arası bağlantıları sağlayan desmozomlara saldırarak keratinositlerin birbirinden ayrılmasına neden olduğu otoimmün bir hastalık grubudur. Bu hastalıklar, akantoliz (hü-

relerin ayrılması) süreciyle deride vezikül, püstül ve erozyonlara yol açar.

Kedi ve köpeklerde pemfigus, farklı klinik türlere sahip olup, hastalığın şiddeti ve yayılımı türe göre değişiklik gösterebilir. *Pemfigus foliaceus*, *Pemfigus eritematozus*, *Pemfigus vulgaris* ve *Pemfigus vegetans*, en yaygın görülen türlerdir.

Etiyoloji

Pemfigusun gelişiminde rol oynayan birçok faktör vardır. Bu faktörler, immün sistemin yanlış hedeflenmesine yol açarak otoantikorların üretimini tetikler.

- » Genetik Yatkınlık: Bazı köpek ırkları (örneğin, Akita ve Chow Chow) pemfigus hastalıklarına karşı genetik olarak yatkındır.
- » İlaç ve Aşı Kullanımı: Uzun süreli ilaç kullanımı ve bazı aşılar, immün sistemi tetikleyerek otoantikor üretimine neden olabilir.
- » Enfeksiyon ve Çevresel Faktörler: Enfeksiyonlar, immün sistemi tetikleyerek otoimmün reaksiyonları artırabilir. UV ışınlarına maruz kalma, özellikle *Pemfigus eritematozus* gelişiminde önemli bir faktördür.
- » Hormonal Değişiklikler ve Stres: Hormonal dengesizlikler veya aşırı stres, immün yanıtın

¹ Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., gulsahvet@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0003-4804-6502

² Arş. Gör., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., mahsum.basak@siirt.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1257-8283

KAYNAKLAR

- Amber, K. T., Staropoli, P., Shiman, M. I., Elgart, G. W., & Hertl, M. (2013). Autoreactive T cells in the immune pathogenesis of pemphigus vulgaris. *Experimental dermatology*, 22(11), 699-704. v <https://doi.org/10.1111/exd.12229>
- Bizikova, P., & Burrows, A. (2019). Feline pemphigus foliaceus: original case series and a comprehensive literature review. *BMC veterinary research*, 15, 1-15. <https://doi.org/10.1186/s12917-018-1739-y>
- Bruner, S. R. (2006). Updates in therapeutics for veterinary dermatology. *Veterinary Clinics: Small Animal Practice*, 36(1), 39-58.
- Chapelin, F., Cadiergues, M. C., Delverdier, M., Petit, C., Reynolds, B., & Franc, M. (2004). Feline pemphigus foliaceus: a clinical case and literature review.
- Day, M. J. (2011). Systemic lupus erythematosus in domestic animals. In *Systemic Lupus Erythematosus* (pp. 437-451). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-374994-9.10025-7>
- Gonsalves-Hubers, T. (2005). Pemphigus erythematosus in a chow chow. *The Canadian Veterinary Journal*, 46(10), 925.
- Heimann, M., Beco, L., Petein, M., Nishifuji, K., Amagai, M., & Olivry, D. T. (2007). Canine hyperplastic intraepidermal pustular and suprabasal acantholytic dermatosis with features of human pemphigus vegetans. *Veterinary pathology*, 44(4), 550-555.
- Hernandez-Bures, A., Bidot, W. A., Griffin, C. E., & Rosenkrantz, W. S. (2023). The use of oclacitinib compared to azathioprine in the management of canine pemphigus foliaceus: A retrospective analysis. *Veterinary Dermatology*, 34(6), 554-566. <https://doi.org/10.1111/vde.13203>
- Morizane, S., Yamamoto, T., Hisamatsu, Y., Tsuji, K., Oono, T., Hashimoto, T., & Iwatsuki, K. (2005). Pemphigus vegetans with IgG and IgA antidesmoglein 3 antibodies. *British Journal of Dermatology*, 153(6), 1236-1237. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2133.2005.06956.x>
- Mueller, R. S., Krebs, I., Power, H. T., & Fieseler, K. V. (2006). Pemphigus foliaceus in 91 dogs. *Journal of the American Animal Hospital Association*, 42(3), 189-196. <https://doi.org/10.5326/0420189>
- Olivry, T. (2006). A review of autoimmune skin diseases in domestic animals: I-superficial pemphigus. *Veterinary Dermatology*, 17(5), 291-305. <https://doi.org/10.1111/j.1365-3164.2006.00540.x>
- Olivry, T., & Chan, L. S. (2001). Autoimmune blistering dermatoses in domestic animals. *Clinics in Dermatology*, 19(6), 750-760.
- Olivry, T., Linder, K. E., & Banovic, F. (2018). Cutaneous lupus erythematosus in dogs: a comprehensive review. *BMC veterinary Research*, 14, 1-18. <https://doi.org/10.1186/s12917-018-1446-8>
- Pan, M., Liu, X., & Zheng, J. (2011). The pathogenic role of autoantibodies in pemphigus vulgaris. *Clinical and experimental dermatology*, 36(7), 703-707. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2230.2011.04092.x>
- Peters-Kennedy, J., & Ruby, R. E. (2016). Bullous Diseases of the Skin and Mucosa. *Equine Clinical Immunology*, 55-68. <https://doi.org/10.1002/9781119086512.ch07>
- Ruocco, V., Ruocco, E., Schiavo, A. L., Brunetti, G., Guerreria, L. P., & Wolf, R. (2013). Pemphigus: etiology, pathogenesis, and inducing or triggering factors: facts and controversies. *Clinics in dermatology*, 31(4), 374-381. <https://doi.org/10.1016/j.clindermatol.2013.01.004>
- Self, 2006. (03.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Canine_pemphigus_foliaceus_lesions.jpg adresinden ulaşılmıştır)
- Self, 2006. (03.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pemphigus_foliaceus_dog_1.jpg adresinden ulaşılmıştır)
- Sung, J., Chae, Y., Lee, D., Koo, Y., Yun, T., Chang, D., ... & Kim, H. (2023). Systemic lupus erythematosus in a dog treated for temporomandibular disorder—a case report. *Acta Veterinaria Brno*, 92(2), 133-138. <https://doi.org/10.2754/avb202392020133>
- Tham, H. L., & Davis, J. L. (2024). Pharmacology of drugs used in autoimmune dermatopathies in cats and dogs: A narrative review. *Veterinary Dermatology*. <https://doi.org/10.1111/vde.13253>
- Tham, H. L., Linder, K. E., & Olivry, T. (2020). Deep pemphigus (pemphigus vulgaris, pemphigus vegetans and paraneoplastic pemphigus) in dogs, cats and horses: a comprehensive review. *BMC veterinary research*, 16(1), 457. <https://doi.org/10.1186/s12917-020-02677-w>
- Viviano, K. R. (2019). Pharmacotherapeutics of Immune-Mediated Disease. *Pharmacotherapeutics for Veterinary Dispensing*, 339-360. <https://doi.org/10.1002/9781119404576.ch14>
- Wurm, S., Mattise, A. W., & Dunstan, R. W. (1994). Comparative pathology of pemphigus in dogs and humans. *Clinics in dermatology*, 12(4), 515-524. [https://doi.org/10.1016/0738-081X\(94\)90218-6](https://doi.org/10.1016/0738-081X(94)90218-6)
- Zhelavskyi, M., Kernychnyi, S., & Betlinska, T. (2023). Effects of hydroxychloroquine and tacrolimus on discoid facial Lupus Erythematosus in a dog. *World's Veterinary Journal*, (2), 360-364.